

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder

Van : W. Jansen

Datum : 24 oktober 2024

Onderwerp : **Reactie op toezegging TOE.24.0035 over onderzoek naar het gebruik van harddrugs.**

Beleidsreferentie

⇒ TOE.24.0035 raadsvergadering 16 september 2024.

Inleiding

In de raadsvergadering van 16 september 2024 is de toezegging gedaan dat het college in overleg met de partners een onderzoek laat uitvoeren naar het gebruik van harddrugs in het bijzonder 3-MMC.

Met deze memo informeren wij u dat deze toezegging niet uitvoerbaar is. Het is niet mogelijk om harde cijfers te verstrekken over het gebruik van harddrugs in het algemeen en in het bijzonder 3-MMC. De reden hiervoor is dat het gebruik veelal plaats vindt in het illegale circuit en daarom niet meetbaar.

Met deze memo informeren wij u over:

- de signalen die bekend zijn bij de gemeente;
- de feiten die bekend zijn bij de gemeente;
- welke organisaties er betrokken zijn rondom dit thema;
- welke initiatieven de gemeente onderneemt op het terrein van preventie van druggebruik en
- op welke wijze het gebruik van (hard)drugs in beeld kan worden gebracht.

Welke signalen zijn bekend?

Wij zijn op de hoogte van signalen rondom het gebruik van (hard)drugs. De gemeente Noordoostpolder brengt dit onderwerp op verschillende manieren en plekken onder de aandacht en trekt hierin op met lokale partners. Dit vertaalt zich in aanbod die problematiek tegen gaat, maar ook in overlegstructuren waarbinnen signalen uitgewisseld worden en van waaruit noodzakelijke actie wordt ondernomen.

- De gemeente krijgt via haar partnerorganisaties zoals middelbare scholen, Carrefour en Tactus signalen dat het 3MMC gebruik onder jongeren stijgt.
- De signalen die de gemeente ontvangt betreffen vooral druggebruik onder jongeren en jongvolwassenen.
- De signalen die wij via onze partners ontvangen zijn gebaseerd op zichtbare waarneming zoals gedragsveranderingen bij jongeren op school en feesten.
- Het jongerenwerk ziet dat jongeren steeds vaker drugs gebruiken t.o.v. bijvoorbeeld alcohol. Het is minder kostbaar en makkelijk te verkrijgen via onlinekanalen.

- Tijdens festivals wordt door jongerenwerkers opvallend gedrag onder jongeren waargenomen, mogelijk t.g.v. druggebruik. Handhaving ziet deze signalen ook, maar kan niets aanvangen als er geen concreet gebruik of anderszins zichtbaar is.
- De politie ziet in haar handhavend optreden ook soms signalen van drugsgebruik, maar houdt zich met name bezig met de opsporing van strafbare feiten zoals drugs dealen, opslag en productie van drugs of het begaan van een overtreding onder invloed.
- Onder jongerenwerkers zijn jeugdigen bekend die gebruiken. Vanwege de vertrouwelijke aard van deze informatie, is het lastig om hier concreet vervolg aan te geven. Wel gaan zij hier het gesprek over aan en proberen jongeren te motiveren tot het zoeken van hulp. Dit is in vrijwillig kader en daardoor afhankelijk van de bereidheid van de jeugdige.
- Er wordt gemerkt dat er onder jongeren weinig gene leeft als het gaat om gebruik van (soft)drugs. Het is 'normaal'.

Welke feiten zijn bekend?

- Er is een toename van het aantal jongeren/jongvolwassenen dat hulp zoekt bij Tactus verslavingszorg. Dit gaat om verschillende verslavingsvormen.

Onderstaande tabel geeft de verdeling naar aard van de verslaving.

	leeftijd	1 januari tot 1 mei 2024	1 mei tot 10 oktober 2024
3MMC	0-18	3	3
	>18	2	4
Cannabis	0-18	10	11
	>18	-	2
Gamen	0-18	3	5
	>18	-	2
Alcohol	0-18	1	1
	>18	-	-
KOV*	0-18	1	-
	>18	-	-
Telefoon/social media	0-18	3	3
	>18	-	1
		23	32

*KOV: kinderen van ouders met verslavingsproblematiek

- Gezondheidsmonitor jeugd laat geen afwijkende cijfers zien ten opzichte van landelijk gebruik onder leeftijdsgenoten. De gezondheidsmonitor wordt afgenomen in de klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs.

Welke organisaties zijn betrokken rondom het thema?

- Tactus verslavingszorg
- Carrefour
- Youth for Christ ('t Heelal)
- Basis- en voortgezet onderwijs Noordoostpolder
- Sociaal Domein gemeente Noordoostpolder
- Handhaving gemeente Noordoostpolder
- Politie basisteam Dronten, Noordoostpolder en Urk

Welke activiteiten ondernemen wij op het gebied van preventie van druggebruik?

De gemeente heeft verschillende overlegstructuren waarbinnen signalen worden uitgewisseld:

- **NADA NOP:** integraal overleg tussen gemeente, onderwijs, politie, jongerenwerk, OOV. Deze partners hebben met elkaar een convenant gesloten rondom een drank- en drugsvrij beleid binnen het onderwijs. Periodiek komt men samen en worden trends en ontwikkelingen besproken en waar mogelijk vervolgacties besproken.
- **Jongerenoverleg:** 6-wekelijks overleg tussen jongerenwerk, OOV, jeugdpolitie, klantmanagers jeugd, beleidsadviseur jeugd. We bespreken zorgen, signalen, trends en ontwikkelingen en bepalen passende vervolgstappen.
- **Voortgangsoverleg met jongerenwerkorganisaties.** Hierin worden afspraken gemaakt over te behalen resultaten, waaronder preventieve activiteiten intern, op straat of binnen het onderwijs, signaleren en doorverwijzen naar hulp.
- **Persoons Gerichte Aanpak (PGA)** jongeren en volwassenen. Deelnemer aan de PGA krijgt mogelijkheid tot ondersteuning geboden, op alle leefgebieden. Wanneer sprake is van verslaving, wordt daarop ingezet.

Op welke manieren zet de gemeente in op preventie van druggebruik?

- Noordoostpolder heeft vrij toegankelijke verslavingshulp beschikbaar, bij Tactus en Amethyst.
- Noordoostpolder zet blijvend in op preventieve activiteiten. Dit doen wij via jongerenwerk (carrefour en Youth for Christ ('t Heelal))
- Vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA) wordt extra budget ingezet voor een speciale methode binnen het onderwijs.
Vanuit het IZA wordt ook ingezet op het trainen van de jongerenwerkers voor deze methode.
- Binnen het jongerenoverleg wordt met de partners afgestemd welke signalen we zien en hoe we daarop in kunnen spelen.
- Handhaving is actief tijdens festiviteiten, in nauwe samenwerking met politie en jongerenwerk.
- Jongerenwerk gaat in gesprek met jongeren waarvan zij vermoeden dat er (mogelijk) druggebruik aan de orde is.
- De gemeente Noordoostpolder treedt bestuurlijk op wanneer de politie een bestuurlijke rapportage aanlevert waarin sprake is van druggerelateerde problematiek. Hierbij valt de denken aan een woningsluiting of een last onder dwangsom.

Hoe kunnen wij het gebruik van (hard)drugs binnen onze gemeente duidelijker in beeld krijgen?

Wij voeren intern en extern verschillende gesprekken over de zorgen en signalen die ons bereiken. We concluderen daarbij; zonder concrete situaties waarbij daadwerkelijk wordt waargenomen dat iemand handelt of gebruikt, of dat er een wet overtreden wordt, is het voor ons en onze partners vrijwel onmogelijk om een duidelijk beeld te schetsen.

De gemeente Noordoostpolder probeert samen met haar partners de signalen en ontwikkelingen op gebied van drugsgebruik te volgen. Hierbij moeten wij de kanttekening maken dat het vrijwel onmogelijk is om concrete cijfers over het gebruik boven tafel te krijgen.

Vanuit het Trimbos instituut is een model drugspreventiebeleid ontwikkeld voor gemeenten, die als basis kan worden gebruikt voor verder onderzoek. Wij volgen dit model vanuit de gemeente Noordoostpolder ook. Wanneer er nieuwe interventies bekend worden kijken wij of wij deze ook kunnen invoeren en toepassen.

In andere gemeenten heeft men wel gebruik gemaakt van rioolwateronderzoek. Uit metingen kunnen dan bepaalde conclusies worden getrokken.

Een dergelijk onderzoek kan ook politiek gevoelig liggen. Afhankelijk van de uitkomst kan je een behoorlijk stempel krijgen en daaraan gerelateerd ook media-aandacht.

In voorkomende gevallen voeren andere gemeenten rioolwateronderzoeken uit om een duiding te krijgen van het drugsgebruik in hun gemeente. Dit onderzoek is in de Noordoostpolder nog nooit uitgevoerd, maar zou op een langere termijn bij herhaaldelijk onderzoek trends kunnen geven. Hierbij moeten wel een aantal kanttekeningen gemaakt worden. Uit eerste inventarisatie lijkt een dergelijk onderzoek ongeveer 30.000 euro te kosten wanneer je dit bij een commerciële partij laat uitvoeren en kan je op basis van eenmalig onderzoek geen trends zien. Daarnaast moet er in overleg met het waterschap Zuiderzeeland gekeken worden op welke rioolwaterzuiveringsinstallaties wij zijn aangesloten en wij separaat van andere gemeenten kunnen worden getest. Ook moet opgemerkt worden dat je de hele gemeente in één keer test en geen onderscheid te maken is tussen verschillende gebieden en dorpen. Uitvoering van een dergelijk onderzoek zou dus op zijn vroegst pas in 2025 kunnen plaatsvinden.